

Csillagokkal még nem próbáltam

– Valamit azért mégiscsak ki kellene találni. Ez így elég unalmas – mondta Szarvas Kimi.

Gyertyaláng lobogtatta a konyha árnyait. A gyertya egy pálinkáskupicában állt a kék-fehér kockás abrosszal letakart asztal közepén. Kimin kívül a törpe Medion Kopper és Nikola Gagar üldögélt a lassan lengő homályban. Sárgásbarna fény játszott mindhárójuk arcán. Elment az áram.

Nikola Gagar türelmetlenül dobolt ujjaival az asztalon. – Egyszerűen nem hiszem el – mondta. – Elegendem van ebből. Tévét akarok nézni. – Előtört belőle a kérdés: – Mit lehet ilyenkor csinálni? – Hüvelyk- és mutatóujjával egymás után háromszor szétsimította a bajsztát. Összeszorított szájjal, duzzogva kinézett az ablakon a koromfekete éjszakába. Közvetlenül az ablak előtt állt az asztal.

– Ne panaszkodj – szólalt meg Medion Kopper, aki az asztal közepénél ült. – Mesélj inkább a légpuskádról valamit. Hogy is szerezted? – kérdezte érdeklődve.

– Tényleg – mondta felélénkülve Szarvas Kimi –, neked volt egy légpuskád. Megvan még? – A láng remegni kezdett, Kimi ült legközelebb a gyertyához.

Gagar továbbra is kifelé nézett. – Akkor vettem, amikor Bornilióban jártam. Kamionsofőr voltam egy bútorgyárnál – mondta Gagar. Az ablak fekete négyzetének közepén tükröződött a fénykoszorús gyertyaláng.

– Mikor volt ez? – kérdezte Medion, a törpe.

Megrándult egy apró izom Gagar arcán. Kissé kítátotta a száját, és ügyesen megmozgatta jobbra-balra a bajsztát.

– Úgy harminc éve. Nem emlékszem pontosan – válaszolta.

– Beszélj már! – kérlelte Szarvas Kimi. – Most van időnk.

– Jó – mondta Gagar. – De aztán ti következtek.

– Ma este mindenki mond valamit – jelentette be Medion mosolyogva.

– Ebben megállapodhatunk – bólintott Szarvas Kimi. – Hadd halljuk, Gagar! Rajta!

Nikola Gagar felállt, a frizsiderhez lépett. Kopott, kék farmernadrág volt rajta és egy sötétkék sávokkal vízszintesen csíkozott fehér pulóver. Egy dobozos sört tett az asztalra. Visszaült. Ahogy kibontotta, a sör hangosan felszisszent. Gagar ropogva lepattintotta a fülecskét a henger alakú dobozról, a hamutartóba dobta. Szarvas Kimi az asztal túloldalán előhalászott a zsebéből egy gyűrött, puha cigarettásdobozt. A tenyeréhez ütögette, míg elő nem bújít belőle egy szál cigaretta. Utána a gyertyalánghoz hajolt, meggyújtotta. Kavargó, szürke felleg fátylazta az arcát.

– Már mondtam, Bornilióban vettem. Egy fegyverüzletben. Biliárdasztalokat szállítottam. Kirakodtuk őket, aztán sétálgattam, kószáltam a városban. Megláttam egy kirakatban, bementem és megvettem. Nem kellett hozzá semmilyen engedély.

– És itthon mihez kezdél vele? – Szarvas Kimi a szék támlájához feszítette a hátát. Cipzáras, szürke melegítőfelsőt viselt. Bal kezével az asztalon könyökölt, a másikban füstölgött a cigaretta. – Miért vetted egyáltalán?

– Hogy miért volt rá szükségem? – gondolkodott el Gagar. – Hát, csak úgy. Abban az időben elég sok westernfilmet néztem. Megtetszett a lövöldözés. Volt egy kevés pénzem is. Ki akartam próbálni. – Simogatta, igazgatta kicsit a bajszát, majd folytatta: – Otthon aztán felmásztam a tetőre, és lövöldöztem a gerlékre, galambokra, verebekre, ami éppen volt, vagy közönséges tárgyakra, üres kólásüvegre, alumínium sörösdobozra, mint ez – fejével az előtte álló italosdoboz felé bökött –, saját gyártású céltáblára vagy például almára, körtére, paradicsomra. Bármire. – Nikola Gagar kortyolt az italából, és az imbolygó, apró lángba révedt. Aztán mohón ivott még egyet. – Ma semmire sem használom – folytatta. Hirtelen és az előbbiekől hangosabban tette hozzá: – Á, igen. Egyszer viccből lőttem vele egy kerékpárost. De akkor részeg voltam. – Nikola Gagar húzott egyet az alumíniumdobozból.

Medion Kopper és Szarvas Kimi érdeklődve hallgatott a folytatásra várva. A levegő mozdulatlan volt néhány másodpercig: a láng kiegyenesedett, felfelé kissé megnyúlt.

– A tetőn ültem, iszogattam. A puska a térdemen átvette nálam volt, mint akkoriban mindig. Hátha kell. Feltűnt az úton egy kerékpározó fazon. Nem ismertem. Adtam neki egyet. A combjába. Még csak le sem esett. Nem nagy ügy.

– De miért csináltad, Gagar? Mit ártott neked az a bicajos? – kérdezte Medion Kopper.

– Semmit. Részeg voltam.

– Aha – bólintott a törpe. – Értem. És aztán mi történt?

– Fogalma sem volt az egészszről. Nem tudom, mi lett vele később. Csak túlélte valahogy. Egy légpuska nem halálos.

– Azért bennünket nem fogsz bántani, ugye? – kérdezte nevetgélve Kimi.

Nikola Gagar végigsimított a bajszán, a saját arcát kezdte simogatni. Mintha azt vizsgálná, mennyire borostás. Aztán átnézett az asztal túloldalára, Kimire. – Most halljunk valamit tőled! – mondta.

– Nem is tudom, mit mondhatnék – szólalt meg Kimi. Imbolyognificánkolni kezdett a láng, ahogy a szavai megmozgatták a levegőt.

– Te azért csak mondd – biztatta Medion Kopper, akinek a feje alig ért fel az asztal síkjáig. Két tömzsi kézfejével hol az asztal lapját markolta, hol a szék ülőkéjét támasztotta a combjai mellett. – Na, mi jutott eszedbe?

Nikola Gagar a fejét vakarászta. Az italát lötyögtette-rázogatta, nem szólt.

– Gyerekkoromban egyszer kaptam egy távcsövet. Kék színű volt. A gyerekszobámban állt az erkélyajtó előtt, az ágyam mellett. Kezdetben önkívületben voltam a boldogságtól, hogy megkaptam, amire vágytam. – Szarvas Kimi mosolyogva Medion Kopperre és Gagarra nézett. – Tudjátok, milyenek a gyerekek.

Medion Kopper némán biccentett. Gagar nem nézett Kimire, maga elé bámult, de felhúzott szemöldökkel, éberén figyelt.

– Persze csak egy egyszerű távcső volt. A város távoli épületeit pásztáztam vele, a városon kívüli tájat, vagy alkalomadtán a holdat. Ilyenkor kivittem az állványos távcsövet az erkélyünkre, és ráirányítottam taláломra valamire, ami elég messze volt ahhoz, hogy szabad szemmel ne lássam jól, de azért felébressze a kíváncsiságomat. A város határán túli dombokat és facsoportokat néztem, a hatalmas villanypóznákat, melyek óriásrovarokra emlékeztettek; az őzeket, amint kis csoportban kószálnak a földeken, a traktorokat, a Selmón felhajózó uszályokat vagy kis csónakokat, a Selmó hídján keresztülzárguló cukorrépa-szállító teherautók karavánját. De, ha úgy alakult, horgászokat is a távcső elé vettem, és velük együtt vártam a kapást, amíg új célpontra nem kezdtem el vadászni a távcsövemmel.

Szarvas Kimi valahová a konyha sötét, homályba vesző részébe tekintett. Elmerült az emlékeiben, olyan arcot vágott, mintha magában beszélne. Társairól olykor talán meg is feledkezett.

– Legszívesebben mégis a felhőket néztem. Távcsővel és szabad szemmel egyaránt. Tudjátok, talán nincs is két egyforma felhő. A felhők állandóan változnak. Amire egyszer ráismersz, mint körte alakúra, utána rögtön polippá változik. Ami kiskacsa alakú volt, fenyőfává, vagy, ha mássá nem, hát megrágott és kiköpött rágógumivá alakul át.

– Láttunk már mi is egy-két felhőt életünkben – szólalt meg Gagar. – Távcsővel a felhőket? Ilyenről eddig nem hallottam – tette hozzá.

– Miért ne? Jó kis távcső volt ez – mondta Kimi. – De szabad szemmel is imádtam nézni őket, a felhővilágot. Egész délutánokat ültem az erkélyünkön a székekben, és figyeltem a kitáruló égbolton úszó magányosan vándorló vagy csoportos, alacsonyan szálló vagy a magasban lebegő alakzatokat; a gyorsan tovasuhanókat és a mozdulatlan, fehér sziklatömbként tornyosulókat.

Kimi elnyomta a cigarettáját. A parázs sisteregve hullott szét az üveg hamutartón. Oldalra simította a haját, és széjjelnézett a konyhában, mint ha nem is a helyiségben, hanem a gondolatai, emlékei között keresett volna valamit.

– Egyik felhőnek sincsen alakja. A felhővilág összes lényét, jelenségét, tárgyát én, a megfigyelő adtam hozzá a formátlansághoz. Önmagában csak felhő van. A felhő az alapanyag, én vagyok a szobrász. Azzá teszem, amivé akarom.

– Ugyanaz a felhő nem ugyanazt jelenti két különböző megfigyelőnek – szólta Medion Kopper. – Ezt már én is észrevettem. – Arca furcsán sugárzott a hullámozó sárgásbarna gyertyafényben.

– Pontosan – mondta Szarvas Kimi. Állát a tenyerébe támasztotta. – De erre csak most jöttem rá. Most, ahogy visszaemlékeztem. – Elhallgatott. Aztán pedig, mintha felfedezett volna valamit, csillogó szemekkel a másik kettőre nézett. – Ez éppen olyan, mint...

– Nem olyan – vágott közbe gorombán Gagar. – Különben is, mióta lettél ilyen okos? – Gagar úgy tett, mint akit a továbbiakban már nem érdekel, mit mond Kimi.

– A felhők alakatlan formák. Az alakzatok igazából bennünk vannak. – Szarvas Kimi megértett valamit. Aztán elhallgatott.

A törpét szintén elgondolkodtatta, amit mondott. A mozdulatlan, függőleges lángra meredve, hunyorogva mérlegelte a hallottakat. Nikola Gagar a borostáját és a bajszát nyomogatta, húzogatta. Most is kifelé nézett a sötét ablakon, de az eddiginél idegesebben mozgatta arcizmait, furcsa fintorokat vágott. Ujjai a sörösdobozt kocogtatták.

– Miért nem tartottad meg magadnak a felfedezésedet? Hm? – Keményen Kimire nézett, aki nem válaszolt. – Az ilyen dolgokat nem szokás kimondani. Ezt igazán tudhatnád – mondta Gagar, és ivott.

– Nekem tetszett. Érdekes történet, érdekes gondolat – mondta Medion Kopper.

A láng alól időnként áttetsző viaszkönyvek csordultak ki, és pillanatok alatt fehér szemölcsé keményedtek a gyertya testén. A kicsiny konyhában, ahol hárman ültek az asztalnál, barna tömbként húzódott a fal mentén a konyhaszekrény-sor. Szürkének látszott a fehér villanytűzhely. Füst kavargott a levegőben. Amikor nem beszéltek, az átható, sűrű csend szinte zúgássá nehezült. Medion Kopper következett.

– Kimi története felidézett bennem valamit. Néhány évvel ezelőtt történt. Ugyanígy elment az áram azon az éjszakán, mint most. Egyedül voltam otthon. Eszembe jutott, hogy kimegyek az udvarra, nézhetném a csillagokat. Derült volt az éjszaka. Egy óriási fa csillagokat termő hatalmas lombjaként borult fölém az égbolt. Ott álltam, és hosszú órákon át néztem ámulva a csillagokat. Ha nem megy el az áram, sohasem tűnik föl a ragyogó égbolt a maga mérhetetlenségében. – Medion Kopper Szarvas Kimire nézett, aki újabb cigarettával a szájában hallgatta.

– Ez olyan volt nekem, mint neked a felhők. Arról jutott eszembe. Összekötve a pislákoló pontokat, mindenféle alakzatokat rajzoltam ki magamnak. Emlékszem, esernyőt, szánkót, három, egymással játszó macskát, talpas pezsgőspoharat meg minden effélét láttam. Pont úgy, mint te. Minél tovább néztem, annál több alakzat tűnt föl. – Elgondolkodott. – Csak azt láthattam, amit valamiért látni akartam.

– Rokon lelkek vagytok – mondta Nikola Gagar, és gúnyos fintorra húzta a száját. – Fejezzétek már be. Ettől még a csend is jobb.

Újra elhallgattak egy percre, Szarvas Kimiből pedig szinte kitortek a szavak: – Tényleg! Most miért nem megyünk ki? Nézzük meg a csillagokat.

– Kimehetünk. – Medion Kopper máris lehuppant a székről, kinyitotta a konyhaajtót, onnan nézett vissza Kimire. – Na, jössz? – Aztán Nikola Gagarhoz: – Gagar, gyere!

– Köszönöm, ezt kihagyom – mondta mogorván Gagar.

– Csillagokkal még nem próbáltam. Biztosan jó lesz. – Szarvas Kimi felállt, kinyújtotta a karjait, és követte a szaporán lépegető törpét a sötét előszobába. Kibotorkáltak az udvarra. Nikola Gagar ott maradt ültében. Kifelé nézett, és sörözgetett a gyertyafényben. Várta, hogy megjöjjön az áram, és nézhesse a tévét. Őt nem érdekelték a csillagok.